РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
СОВЕТ КАЙБИЦКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
КАЙБЫЧ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОН СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ

КАРАР

«24» май 2022 ел   Олы Кайбыч ав.   № 117

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы территориясендә автомобиль транспортында һәм юл хуҗалыгында муниципаль контрольне гамәлгә ашыру турында

«Автомобиль транспорты һәм шәһәр җир өсте электр транспорты уставы» 2007 елның 8 ноябрендәге 259-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 8 ноябрендәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы федераль закон, Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Кайбыч район Советы КАРАР ИТТЕ:

Расларга:

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы территориясендә автомобиль транспортында һәм юл хуҗалыгында муниципаль контроль турында нигезләмәне;

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы территориясендә автомобиль транспортында һәм юл хуҗалыгында муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәҗбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеген;

контроль төренең төп күрсәткечләрен һәм аларның максатчан күрсәткечләрен, Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы территориясендә автомобиль транспортында һәм юл хуҗалыгында муниципаль контроль өчен индикатив күрсәткечләрен.

1. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Советының «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы торак пунктлары чикләрендә автомобиль транспортында һәм юл хуҗалыгында муниципаль контроль турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2021 елның 20 декабрендәге 90 номерлы карары үз көчен югалткан дип танырга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының

рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга: http://pravo.tatarstan.ru.

3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә һәм 2022 елның 1 гыйнварыннан барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә кагыла.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Советының төзекләндерү һәм ТКХ мәсьәләләре буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Совет Рәисе,
Кайбыч муниципаль районы Башлыгы А.И. Рәхмәтуллин

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Советының 24.05.2022
117 номерлы карары белән
расланган

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы территориясендә автомобиль транспортында һәм юл хуҗалыгында муниципаль контроль турында
НИГЕЗЛӘМӘ

1.Гомуми нигезләмәләр

1.1. 1.1. Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы территориясендә автомобиль транспортында һәм юл хуҗалыгында муниципаль контрольне (алга таба – автомобиль транспортында муниципаль контроль) гамәлгә ашыру тәртибен билгели.

1.2. Муниципаль контроль предметы булып юридик затларның, шәхси эшкуарларның һәм физик затларның (алга таба – контрольдә торучы затларның) түбәндәге мәҗбүри таләпләрне үтәү тора:

1) автомобиль юлларына карата билгеләнгән автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге өлкәсендә таләпләр;

а) гомуми файдаланудагы автомобиль юлларының бүлеп бирелгән полосаларында һәм (яки) юл буе полосаларында урнашкан юл сервисы объектларын эксплуатацияләүгә таләпләр;

б) автомобиль юлларының сакланышын тәэмин итү өлешендә гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын һәм алардагы ясалма юл корылмаларын (юл-төзелеш материалларына һәм эшләнмәләренә таләпләрне дә кертеп) капиталь ремонтлау, ремонтлау һәм карап тоту эшләрен гамәлгә ашыруга таләпләр;

2) автомобиль транспортында һәм даими рәвештә пассажирлар йөртүне һәм багаж ташуны оештыру өлкәсендә юл хуҗалыгында федераль дәүләт контроле (күзәтчелек) предметына карамаган даими рәвештә пассажирлар йөртүнең һәм багаж ташуның муниципаль маршрутлары буенча пассажирлар йөртүгә һәм багаж ташуга карата билгеләнгән таләпләр.

Шулай ук муниципаль контроль предметы булып контроль чаралар нәтиҗәләре буенча кабул ителә торган карарларның үтәлеше тора.

1.3. Муниципаль контроль объектлары (алга таба – контроль объекты) булып түбәндәгеләр тора:

1.3.1. Контрольдә торучы затларның автомобиль транспортында һәм юл хуҗалыгында алар кысаларында мәҗбүри таләпләр, шул исәптән эшчәнлек алып баручы, гамәлләре кылучы (гамәл кылмаучы) контрольдә торучы затларга карата куелган таләпләр үтәлергә тиешле эшчәнлеге, гамәлләре (гамәл кылмавы);

1.3.2. Контрольдә торучы затларның эшчәнлеге, шул исәптән мәҗбүри таләпләр куела торган эш һәм хезмәт күрсәтүләренең нәтиҗәләре;

1.3.3. Контрольдә торучы затлар ия булган һәм (яисә) алар файдалана торган һәм аларга карата мәҗбүри таләпләр куелган биналар, төзелешләр, корылмалар, территорияләр, шул исәптән җир кишәрлекләре, предметлар һәм башка объектлар.

1.4. Контроль объектларын исәпкә алу түбәндәгеләрне булдыру юлы белән башкарыла:

контроль чараларның бердәм реестрын;

судка кадәр шикаять бирү мәгълүмат системасын (дәүләт мәгълүмат системасы ярдәмче системаларын);

ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек юлы белән башка дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларын.

«Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның (алга таба – 248-ФЗ номерлы Федераль закон) 16 статьясындагы 2 өлеше һәм 17 статьясындагы 5 өлеше нигезендә контроль орган тарафыннан мәгълүмат системасын кулланып контроль объектларын исәпкә алу алып барыла.

1.5. Муниципаль контроль Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Башкарма (алга таба - Контроль орган) тарафыннан башкарыла.

1.6. Контроль орган исеменнән муниципаль контрольне түбәндәге вазыйфаи затлар башкарырга хокуклы:

1) Контроль орган башлыгы (башлык урынбасары);

2) вазыйфаи вәкаләтләренә әлеге Нигезләмә, вазыйфаи регламент яисә вазыйфаи инструкция нигезендә муниципаль контроль төре буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру, шул исәптән профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткәрү кергән Контроль органының вазыйфаи заты (алга таба – инспектор).

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле Контроль органының вазыйфаи затлары исемлеге әлеге Нигезләмәнең 1 нче кушымтасында билгеләнгән.

Контроль орган җитәкчесе, җитәкче урынбасары (алга таба – Контроль органның вәкаләтле вазыйфаи затлары) Контроль органының контроль чараны үткәрү турында карар кабул итүгә вәкаләтле вазыйфаи затлары булып тора.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга, профилактик чаралар, контроль чаралар оештыруга һәм үткәрүгә бәйле мөнәсәбәтләргә карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, «Автомобиль транспорты һәм шәһәр җир өсте электр транспорты уставы» 2007 елның 8 ноябрендәге 259-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 8 ноябрендәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

2. Зарар (зыян) китерүнең куркыныч (риск) категориясе

2.1. Муниципаль контроль профилактик чараларны һәм контроль чараларны сайлап алуны, аларның эчтәлеген (шул исәптән тикшерелә торган мәҗбүри

таләпләрнең күләме), интенсивлыгын һәм нәтиҗәләрен билгели торган зарар (зыян) китерү куркынычы белән идарә итү нигезендә гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта Контроль орган даими нигездә зарар (зыян) китерү куркынычын бәяләү һәм идарә итү өчен файдаланыла торган белешмәләргә мониторинг ясый (җыю, эшкәртү, анализ һәм исәпкә алу).

2.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда, зарар (зыян) китерү куркынычы белән идарә итү максатларында контроль объектлары түбәндәге зарар (зыян) китерү куркынычы категорияләренең (алга таба – куркыныч категориясе) берсенә кертелә:

шактый зур дәрәҗәдәге куркыныч;
урта дәрәҗәдәге куркыныч;
җиңелчә дәрәҗәдәге куркыныч;
түбән дәрәҗәдәге куркыныч.

2.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын куркыныч категорияләренә кертү критерийлары әлеге Нигезләмәнең 2 нче кушымтасы белән билгеләнгән.

2.4. Контроль объектын куркынычның бер категориясенә кенртү Контроль органы тарафыннан аның характеристикаларын расланган куркыныч критерийлары белән чагыштыру нигезендә гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта мәҗбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторы булып контроль объекты параметрларыннан туры килү яисә алардан тайпылу тора, алар үзләре мәҗбүри таләпләрне бозмый, әмма югары ихтималлылык дәрәҗәсе белән әлеге бозулар булуны һәм закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерү куркынычы булуын раслый.

2.5. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәҗбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге Совет карары белән раслана.

2.6. Контроль объекты билгеле бер куркыныч категориясенә кертелмәгән очракта, ул түбән дәрәҗәдәге куркыныч категориясенә кертелгән дип санала.

2.7. Контроль орган контроль объектның куркынычның башка категориясе критерийларына туры килүе турында яисә куркыныч критерийларын үзгәртү турында мәгълүмат кергән көннән биш эш көне эчендә контроль объектның куркыныч категориясен үзгәртү турында карар кабул итә.

2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда үткәрелә торган профилактик чара төрләре

2.5. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырылганда Контроль орган түбәндәге профилактик чараларны үткәрә:

1) мәгълүмат бирү;
2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
3) кисәтүләр игълан итү;
4) консультация бирү;
5) профилактик визит.

Профилактик чаралар ел саен Контроль орган тарафыннан раслана торган Закон

тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерү куркынычын профилактикалау программасы нигезендә гамәлгә ашырыла. Шулай ук әлеге программада каралмаган профилактик чаралар үткәрелергә мөмкин.

3.1. Мәҗбүри таләпләрне үтәү һәм хокук куллану практикасын гомумиләштерү мәсьәләләре буенча контрольдә торучы затларга һәм башка кызыксынган затларга мәгълүмат бирү

3.1.1. Контроль орган контрольдә торучы затларга һәм башка кызыксынган затларга мәҗбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча мәгълүмат бирүне «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Кайбыч муниципаль районы рәсми сайтында, массакүләм мәгълүмат чараларында, дәүләт мәгълүмат системаларында контрольдә торучы затларның шәхси кабинетларында (алар булганда) һәм башка формаларда түбәндәге белешмәләрне урнаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла:

1) муниципаль контрольне гамәлгә ашыруны җайга салучы норматив хокукый актлар текстлары;

2) муниципаль контрольне гамәлгә ашыруны җайга сала торган норматив хокукый актларга кертелгән үзгәрешләр турында, аларның үз көченә керү вакытлары һәм тәртибе турында белешмәләр;

3) аларның үтәлешен бәяләү контроль предметы булып торган мәҗбүри таләпләрне, шулай ук мәҗбүри таләпләрне бозганда кулланыла торган җаваплылык чаралары турында мәгълүматны үз эченә алган актларның структур берәмлекләрен күрсәтеп, гамәлдә булган редакциядәге текстлар белән норматив хокукый актлар исемлеге;

4) үз-үзеңне тикшерү өчен аларны куллануны рөхсәт итә торган форматта расланган тикшерү битләре;

5) мәҗбүри таләпләрне үтәү буенча җитәкчелек;

6) мәҗбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге, контроль объектларын куркыныч категорияләренә кертү тәртибе;

7) куркыныч категориясен күрсәтеп, ел саен контроль чаралар планын формалаштыру кысаларында исәпкә алына торган контроль объектлар исемлеге;

8) зарар китерү куркынычларын профилактикалау программасы һәм Контроль органы тарафыннан планлы контроль чаралар үткәрү планы (мондый чаралар үткәрелгәндә);

9) Контроль орган тарафыннан контрольдә торучы заттан соратып алына торган белешмәләрнең тулы исемлеге;

10) мәҗбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча консультацияләр алу ысуллары турында белешмәләр;

11) Контроль орган тарафыннан контрольдә торучы затларның намуслылыгын стимуллаштыру чараларын куллану турында белешмәләр;

12) Контроль орган карарларына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) судка кадәр шикаять бирү тәртибе турында белешмәләр;

13) контроль органның хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтиҗәләрен үз эченә алган докладлар;

14) муниципаль контроль турында докладлар;

15) үз-үзеңне тикшерү ысуллары һәм процедурасы турында мәгълүмат (әгәр ул булса), шул исәптән үз-үзеңне тикшерү уздыру һәм мәҗбүри таләпләрне үтәү декларациясен әзерләү буенча методик тәкъдимнәр һәм контрольдә торучы затлар тарафыннан бирелгән мәҗбүри таләпләрне үтәү декларацияләре турында мәгълүмат;

16) Россия Федерациясе норматив хокукый актларында, Россия Федерациясе субъектларының норматив хокукый актларында, муниципаль хокукый актларда һәм (яисә) зарар китерү куркынычларын профилактикалау программаларында каралган башка белешмәләр.

Контроль орган әлеге мәгълүматларны актуаль хәлдә тотарга тиеш.

3.2. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү

3.2.1. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү Контроль орган тарафыннан елга 1 тапкыр үткәрелә һәм түбәндәге бурычларны хәл итүгә юнәлдерелгән:

1) Контроль орган һәм аның вазыйфаи затлары тарафыннан муниципаль контроль турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен, мәҗбүри таләпләрне куллануга бертөрле карашларны тәэмин итү;

2) бер типтагы мәҗбүри таләпләрне бозуларны, күрсәтелгән бозулар барлыкка килүгә ярдәм итүче сәбәпләрне, факторларны һәм шартларны ачыклау;

3) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерү очракларын анализлау, зарар (зыян) китерүнең чыганакларын һәм куркыныч (риск) факторларын ачыклау;

4) мәҗбүри таләпләрне актуальләштерү турында тәкъдимнәр әзерләү;

5) дәүләт контроле (күзәтчелеге) турында, муниципаль контроль турында Россия Федерациясе законнарына үзгәрешләр кертү турында тәкъдимнәр әзерләү.

3.2.2. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районында контрольдә тотуны гамәлгә ашыруның хокук куллану практикасын гомумиләштерү Контроль орган тарафыннан үткәрелгән контроль чаралар һәм аларның нәтиҗәләре турында мәгълүматларны җыю һәм анализлау ярдәмендә гамәлгә ашырыла.

3.2.3 Хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтиҗәләре буенча, Контроль орган хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтиҗәләрен үз эченә алган доклад әзерли.

3.2.4. Хокук куллану практикасы турында доклад ТР Кайбыч муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесе тарафыннан раслана һәм ТР Кайбыч муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында (https://kaybici.tatarstan.ru) хисап елыннан соң килүче елның 1 мартыннан да соңга калмыйча урнаштырыла.

3.3. Мәҗбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтү

3.3.1. Мәҗбүри таләпләрне бозу әзерләнү яки мәҗбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр булган очракта һәм (яисә) мәҗбүри таләпләрне бозу закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерүе яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерү куркынычы тудыруы

турында расланган белешмәләр булмаганда, Контроль орган контрольдә торучы затка мәҗбүри таләпләрне үтәүне тәэмин итү буенча чаралар күрергә тәкъдим итә.

3.3.2. Кисәтү «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типлаштырылган формалары турында» 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы Россия Икътисадый үсеш министрлыгы боерыгы белән расланган форма буенча төзелә.

3.3.3. Контрольдә торучы зат кисәтү алган көннән соң ун эш көне эчендә Контроль органга кисәтүгә карата кире кагу белдерергә хокуклы.

3.3.4. Кире кагуда түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) кире кагу җибәрелә торган Контроль орган исеме;

2) юридик затның исеме, шәхси эшкуарның яки гражданның фамилиясе, исеме һәм атасының исеме (соңгысы –булганда), шулай ук элемтә өчен телефон номеры (номерлары), контрольдә торучы затка җавап җибәрелергә тиешле электрон почта адресы (адреслары) (булган очракта) һәм почта адресы;

3) кисәтү датасы һәм номеры;

4) алар нигезендә контрольдә торучы зат игълан ителгән кисәтүләр белән риза булмаган дәлилләр;

5) контрольдә торучы зат тарафыннан кисәтү алу датасы;

6) шәхси имза һәм дата;

7) салым түләүченең – юридик затның, шәхси эшкуарның идентификация номеры;

8) паспортның яки шәхесне раслый торган башка документның сериясе һәм номеры, яшәү урыны (гражданнар өчен).

3.3.5. Контроль органга кире кагулар контрольдә торучы зат тарафыннан басма чыганакта почта аша яисә 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда, гади электрон имза яисә көчәйтелгән электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә Контроль органның кисәтүдә күрсәтелгән электрон почта адресына яисә кисәтүдә күрсәтелгән башка ысуллар белән җибәрелә.

3.3.6. Кирәк булган очракта, контрольдә торучы зат, үз дәлилләрен раслап, кире кагуга тиешле документлар яки аларның расланган күчермәләрен беркетә.

3.3.7. Контроль орган аны алганнан соң унбиш эш көне эчендә кисәтүгә карата кире кагуны карый.

3.3.8. Кире кагуны карау нәтиҗәләре буенча Контроль орган түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) кисәтүне гамәлдән чыгару формасында кире кагуны канәгатьләндерә;

2) баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, кире кагуны канәгатьләндерүдән баш тарта.

3.3.9. Контроль орган кисәтүгә карата кире кагуны караган көннән алып биш эш көненнән[4] дә соңга калмыйча контрольдә торучы затка кире кагуны тикшерү нәтиҗәләре турында хәбәр итә.

3.3.10. Шул ук нигезләр буенча кире кагуны кабат җибәрү рөхсәт ителми.

3.3.11. Контроль орган мәҗбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында игълан ителгән кисәтүләрне исәпкә ала һәм тиешле мәгълүматларны башка профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткәрү өчен куллана.

3.4. Консультация бирү

3.4.1. Контрольдә ротучы затларга һәм аларның вәкилләренә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйле түбәндәге мәсьәләләр буенча консультация бирү гамәлгә ашырыла:

1) контроль чаралар үткәрү тәртибе;

2) контроль чаралар үткәрү периодлылыгы;

3) контроль чаралар нәтиҗәләре буенча карарлар кабул итү тәртибе;

4) Контроль орган карарларына шикаять бирү тәртибе.

3.4.2. Инспекторлар контрольдә торучы затларга һәм аларның вәкилләренә түбәндәгечә консультацияләр бирә:

1) телефон буенча телдән аңлатмалар рәвешендә, видео-конференц-элемтә аша, шәхси кабул итүдә яисә профилактик чара, контроль чара уздыру барышында;

2) рәсми сайтта бер типтагы мөрәҗәгатьләр (10 нан артык бер типтагы мөрәҗәгать) буенча контроль органның вәкаләтле вазыйфаи заты тарафыннан имзаланган язма аңлатма урнаштыру юлы белән.

3.4.3. Инспекторлар тарафыннан шәхси кабул итүдә һәр мөрәҗәгать итүчегә шәхси консультацияләр бирү вакыты 10 минуттан артмаска тиеш.

Телефон аша сөйләшү вакыты 10 минуттан артмаска тиеш.

3.4.4. Контроль орган контрольдә торучы затларга һәм аларның вәкилләренә телдән консультация бирү мәсьәләләре буенча язма рәвештә мәгълүмат бирми.

3.4.5. Язма рәвештә консультация бирү Контроль органның вазыйфаи заты тарафыннан түбәндәге очракларда башкарыла:

а) контрольдә торучы зат тарафыннан консультация бирү мәсьәләләре буенча язмача җавап бирү турында язма гарызнамә бирелде;

б) консультацияләр бирү вакыты дәвамында куелган сорауларга җавап бирү мөмкин түгел;

в) куелган сорауларга җавап өстәмә мәгълүмат соратып алуны таләп итә.

3.4.6. Контрольдә торучы зат «Россия Федерациясе гражданнары мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән вакытларда язма җавап бирү турында гарызнамә җибәрергә хокуклы.

3.4.7. Контроль орган үткәрелгән консультацияләр исәбен алып бара.

3.5. Профилактик визит

3.5.1. Профилактик визит инспектор тарафыннан контрольдә торучы затның эшчәнлек алып бару урыны буенча профилактик әңгәмә рәвешендә яисә видео-конференц-элемтәдән файдалану юлы белән үткәрелә.

Профилактик визитның дәвамлылыгы эш көне дәвамында ике сәгатьтән дә артмый.

3.5.2. Инспекторга түбәндәгеләргә карата мәҗбүри профилактик визит үткәрә:

1) автомобиль транспорты һәм юл хуҗалыгы өлкәсендә эшчәнлекне гамәлгә ашыруга керешүче контрольдә торучы затларга карата мондый эшчәнлек башланганнан бирле бер елдан да соңга калмыйча (эшчәнлек башлану турында мәгълүматлар булганда);

2) шактый зур дәрәҗәдә куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектларына карата, контроль объектларын әлеге категориягә кертү турында карар кабул ителгән көннән алып бер елдан да соңга калмыйча.

3.5.3. Профилактик визитлар контрольдә торучы затлар белән килешенеп үткәрелә.

3.5.4. Контроль орган контрольдә торучы затка профилактик визит үткәрү турында аны үткәрү датасына кадәр биш эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр җибәрә.

Контрольдә торучы зат, бу хакта Контроль органга аны үткәрү датасына кадәр өч эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр итеп, профилактик визит уздырудан (мәҗбүри профилактик визитны да кертеп) баш тартырга хокуклы.

3.5.5. Мәҗбүри профилактик визит үткәрү турында хәбәрнамә язма рәвештә яисә электрон документ формасында төзелә һәм түбәндәге белешмәләр үз эченә ала:

1) хәбәрнамәне төзү датасы, вакыты һәм урыны;

2) Контроль орган исеме;

3) контрольдә торучы затның тулы исеме;

4) вәкаләтле вазыйфаи затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булганда);

5) мәҗбүри профилактик визитның датасы, вакыты һәм урыны;

6) вәкаләтле вазыйфаи зат имзасы.

Мәҗбүри профилактик визит үткәрү турында хәбәрнамә контрольдә торучы зат адресына язмача яки электрон документ формасында җибәрелә.

Мәҗбүри профилактик визит үткәрү вакыты контроль орган тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә һәм бер эш көненнән дә артмаска тиеш.

3.5.6. Профилактик визит нәтиҗәләре буенча инспектор профилактик визит үткәрү турында акт төзи.

3.5.7. Контроль орган үткәрелгән профилактик визитларның исәбен алып бара.

4. Муниципаль контроль кысаларында үткәрелә торган контроль чаралар

4.1. Контроль чаралар. Гомуми мәсьәләләр

4.1.1. Муниципаль контроль түбәндәге планлы һәм планнан тыш контроль чараларны үткәрүне оештыру юлы белән Контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла:

инспекция визиты, рейд тикшерүе, документар тикшерү, урынга чыгып тикшерү – контрольдә торучы затлар белән үзара хезмәттәшлектә;

мәҗбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, урынга чыгып тикшерү – контрольдә торучы затлар белән хезмәттәшлексез.

4.1.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контрольдә торучы затлар белән үзара хезмәттәшлек булып түбәндәгеләр тора:

инспектор һәм контрольдә торучы зат яки аның вәкиле арасында очрашулар, телефон аша һәм башка сөйләшүләр (турыдан-туры бәйләнеш);

документлар, башка материаллар соратып алу;

инспекторның контрольдә торучы зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урынында булуы (инспекторның һәркем уза алырлык җитештерү объектларында булу очракларыннан тыш).

4.1.3. Контрольдә торучы зат белән үзара хезмәттәшлек иткәндә башкарыла торган контроль чаралар Контроль орган тарафыннан түбәндәге нигезләр буенча үткәрелә:

1) Контроль органда закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерү яисә зарар (зыян) китерү куркынычы турында белешмәләрнең булу яисә контроль объектның мәҗбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары тарафыннан расланган параметрларга туры килүен яисә контроль объектының мондый параметрлардан тайпылуын ачыклау;

2) контроль чаралар үткәрү планына кертелгән контроль чаралар үткәрү вакытлары җитү;

3) конкрет контрольдә торучы затларга карата контроль чаралар үткәрү турында Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең йөкләмәсе;

4) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәҗәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткәрү турында прокурор таләбе;

5) Контроль орган тарафыннан ачыкланган мәҗбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында карарны үтәү вакыты чыгу – Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очракларда.

Контроль чаралар, Контроль органның эш планындагы биремнәрне дә кертеп, Контроль органның вәкаләтле вазыйфаи затларының биремнәре, шул исәптән федераль закон белән билгеләнгән очракларда инспекторлар тарафыннан үзара хезмәттәшлексез үткәрелә.

4.1.4. Планлы һәм планнан тыш контроль чаралары, контрольдә торучы затлар белән үзара хезмәттәшлексез үткәрелми торган чаралардан тыш, инспектор һәм контроль чараны үткәрүгә җәлеп ителә торган затлар тарафыннан түбәндәге Контроль гамәлләр башкару юлы белән үткәрелә:

карау;

сораштыру;

язма аңлатмалар алу;

документлар сорату;

экспертиза.

4.1.5. Контроль чара үткәрү өчен Контроль органның вәкаләтле заты тарафыннан имзаланган Контроль органы карары кабул ителә, анда түбәндәге белешмәләр күрсәтелә:

1) карар кабул итү датасы, вакыты һәм урыны;

2) кем тарафыннан карар кабул ителгән;

3) контроль чараны үткәрү нигезләре;

4) контроль төре;

5) контроль чараны үткәрүгә вәкаләтле инспекторның (инспекторларның, шул исәптән инспекторлар төркеме җитәкчесенең), шулай ук контроль чараны үткәрүгә

җәлеп ителә торган белгечләрнең, экспертларның фамилияләре, исемнәре, аталарының исемнәре (булганда) яки мондый чараны үткәрүгә җәлеп ителә торган эксперт оешмасының исеме;

6) аңа контроль чара үткәрелә торган контроль объект;

7) контрольдә торучы зат тарафыннан эшчәнлек алып бару урыны адресы яисә контроль чара үткәрелә торган башка контроль объектларының урнашу адресы рейд тикшерүенә карата күрсәтелмәскә мөмкин;

8) контроль чара уздырыла торган контроль объектның мәҗбүри таләпләргә туры килүе өчен җаваплы гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булганда) яисә оешманың исеме, оешма (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләре) адресы рейд тикшерүенә карата күрсәтелмәскә мөмкин;

9) контроль чараның төре;

10) контроль чара кысаларында башкарыла торган контроль гамәлләр исемлеге;

11) контроль чара предметы;

12) тикшерү битләре, әгәр аларны куллану мәҗбүри булып торса;

13) контроль чара үткәрү датасы, шул исәптән контрольдә торучы зат белән турыдан-туры хезмәттәшлек вакыты (контрольдә торучы зат белән турыдан-туры хезмәттәшлек вакыты өлешендә рейд тикшерүенә карата күрсәтелмәскә мөмкин);

14) граждан, оешма тарафыннан бирелә торган мәҗбүри таләпләрне үтәүне бәяләү өчен кирәк булган документлар исемлеге (контроль чара кысаларында контрольдә торуы зат тарафыннан мәҗбүри таләпләрне үтәүне бәяләү максатларында документлар бирү каралган очракта);

15) контроль төре турында нигезләмәдә каралган булса, башка белешмәләр.

Мәҗбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтүне уздыруга, урынга чыгып тикшерүне үткәрүгә карата Нигезләмәнең әлеге пунктының беренче абзацында каралган әлеге контроль чараны үткәрү турында карар кабул итү таләп ителми.

4.1.6. Контроль чаралар Контроль органның контроль чараларны үткәрү турында карарында күрсәтелгән инспекторлар тарафыннан үткәрелә.

Кирәк булганда, Контроль органы контроль чараларны үткәрүгә билгеләнгән тәртиптә аттестацияләнгән һәм контроль чаралар үткәрүгә җәлеп ителә торган экспертлар, эксперт оешмалары реестрына кертелгән экспертларны, эксперт оешмаларын җәлеп итә.

4.1.7. Контроль чара тәмамланганнан соң, инспектор «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типлаштырылган формалары турында» 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы Россия Икътисадый үсеш министрлыгы боерыгы белән расланган форма буенча контроль чараның актын (алга таба - акт) төзи.

Мондый чара үткәрү нәтиҗәләре буенча мәҗбүри таләпләрне бозу ачыкланса, актта нинди мәҗбүри таләп бозылуы, аның нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлеге белән билгеләнүе күрсәтелә.

Ачыкланган бозуларны бетергән очракта, контрольдә торучы зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тотучы контроль чара тәмамланганнан соң, актта аны бетерү факты күрсәтелә.

4.1.8. Мәҗбүри таләпләрне бозу дәлиле булган документлар, башка материаллар актка теркәлә.

Контроль чара уздырганда тутырылган тикшерү битләре актка беркетелергә тиеш.

4.1.9. Актны рәсмиләштерү, әгәр актны рәсмиләштерүнең башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны үткәрү көнендә контроль чара үткәрү урыны буенча башкарыла.

4.1.10. Дәүләт, коммерция, хезмәт яки закон тарафыннан саклана торган башка серләрне тәшкил итүче контроль чара нәтиҗәләре Россия Федерациясе законнарында каралган таләпләрне үтәп рәсмиләштерелә.

4.1.11. Контроль чара актында бәян ителгән фактлар һәм нәтиҗәләр белән килешмәгән очракта, контрольдә торучы зат әлеге Нигезләмәнең 5 бүлегендә каралган тәртиптә шикаять җибәрергә хокуклы.

4.2. Контроль чаралар нәтиҗәләре буенча Контроль орган тарафыннан күрелә торган чаралар

4.2.1. Контроль органы контроль чара үткәргәндә контрольдә торучы зат тарафыннан мәҗбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланган очракта Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә түбәндәгеләргә бурычлы:

1) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерүне булдырмау яисә зарар (зыян) китерүне, биналарны, корылмаларны, корылмаларны, бүлмәләрне, транспорт чараларын һәм башка шундый объектларны эксплуатацияләүне (файдалануны) тыю турындагы таләп белән судка мөрәҗәгать итүгә кадәр житеп, туктату буенча һәм әгәр контроль чараны үткәргәндә контроль объектына ия булган һәм (яисә) аннан файдалана торган гражданның, оешмаларның эшчәнлеге, алар тарафыннан биналарны, төзелешләрне, корылмаларны, биналарны, җайланмаларны, транспорт чараларын һәм башка шундый объектларны эксплуатацияләү (файдалану) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә турыдан-туры зарар (зыян) китерү куркынычы янаган яисә мондый зарар (зыян) китерелгән очракта, гражданнар, оешмалар игътибарына теләсә нинди мөмкин булган ысул белән закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерү куркынычы булу турында һәм аны булдырмау ысуллары турында мәгълүмат җиткерү буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә;

2) мәҗбүри таләпләрне бозуларны бетерү, мәҗбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, законда саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерүне булдырмау буенча чаралар күрергә;

3) мәҗбүри таләпләрне үтәү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар үткәрү буенча рекомендацияләр бирү турында мәсьәләне карарга.

4.2.2. Контрольдә торучы зат тарафыннан әлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктының 1 пунктчасы нигезендә кабул ителгән карарның үтәлү вакыты чыккач, яисә күрсәтелгән вакыт узганчы контрольдә торучы зат күрсәтелгән карар белән билгеләнгән документларны һәм белешмәләрне тапшырганда, яисә мәҗбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (куркынычсызлык мониторингы) кысаларында мәгълүмат алынган очракта, Контроль орган карарның үтәлешен тапшырылган

документлар һәм белешмәләр, алынган мәгълүмат нигезендә бәяли.

4.2.3. Контрольдә торучы зат тарафыннан күрсәтелгән документлар һәм белешмәләр тапшырылмаган булса, яисә алар нигезендә яки мәҗбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (куркынычсызлык мониторингы) кысаларында алынган мәгълүмат нигезендә карарның үтәлеше турында нәтиҗә ясау мөмкин булмаса, Контроль орган әлеге карарның үтәлешен инспекция визиты, рейд тикшерүе яки документар тикшерү юлы белән бәяли.

Урынга чыгып тикшерү нәтиҗәләре буенча кабул ителгән карарның үтәлешенә бәя бирелгән очракта, урынга чыгып тикшерү үткәрергә рөхсәт ителә.

4.2.4. Әлеге Нигезләмәнең 4.2.3 пунктында каралган Контроль чара үткәрү нәтиҗәләре буенча Контроль орган карарның үтәлмәве яки тиешенчә үтәлмәве ачыкланса, ул әлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктындагы 1 пунктчасында каралган карарны, аны үтәүнең яңа вакытларын күрсәтеп, яңадан контрольдә торучы затка тапшыра.

Контроль орган карарының үтәлеше турында мәгълүмат тулы күләмдә контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестрына кертелә.

4.3. Планлы контроль чаралар

4.3.1. Планлы контроль чаралар чираттагы календарь елына Контроль орган тарафыннан төзелә торган һәм прокуратура органнары белән килештерелергә тиешле планлы тикшерү чаралары планы нигезендә үткәрелә.

4.3.2. Куркынычның аерым категорияләренә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чаралары үткәрү төрләре, периодлылыгы зарар (зыян) китерү куркынычына карап билгеләнә.

4.3.3. Контроль орган түбәндәге планлы тикшерү чараларын үткәрергә мөмкин:

инспекция визиты;

рейд тикшерүе;

документар тикшерү;

урынга чыгып тикшерү.

Шактый зур дәрәҗәдәге куркыныч категориясенә керә торган объектларга карата түбәндәгеләр үткәрелә:

инспекция визиты;

рейд тикшерүе;

документар тикшерү;

урынга чыгып тикшерү.

Урта дәрәҗәдәге куркыныч категориясенә керә торган объектларга карата түбәндәгеләр үткәрелә:

инспекция визиты;

рейд тикшерүе;

документар тикшерү;

урынга чыгып тикшерү.

Җиңелчә дәрәҗәдәге куркыныч категориясенә керүче объектларга карата түбәндәгеләр үткәрелә:

инспекция визиты;

рейд тикшерүе;
документар тикшерү;
урынга чыгып тикшерү.

4.3.4. Шактый зур дәрәҗәдәге куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы контроль чаралар үткәрү вакыты - 3 елга бер тапкыр.

Урта һәм җиңелчә дәрәҗәдәге куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы контроль чаралар үткәрү вакыты – 4 елга бер тапкыр.

Түбән дәрәҗәдәге куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектына карата планлы контроль чаралар үткәрелми.

4.4. Планнан тыш тикшерү чаралары

4.4.1. Планнан тыш контроль чаралар документар һәм урынга чыгып тикшерүләр, инспекция визиты, рейд тикшерүе, мәҗбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, урынга чыгып тикшерү (обследование) рәвешендә үткәрелә.

4.4.2. Планнан тыш контроль чара үткәрү турында карар мәҗбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторларын исәпкә алып кабул ителә.

4.4.3. Планнан тыш контроль чаралар, үзара хезмәттәшлексез планнан тыш контроль чаралардан тыш, түбәндәге нигезләр буенча үткәрелә:

1) Контроль органда закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерү яисә зарар (зыян) китерү куркынычы турында белешмәләр булу яисә контроль объектның мәҗбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары тарафыннан расланган параметрларга туры килүе яисә контроль объектының мондый параметрлардан тайпылуы ачыклану;

2) контроль чаралар үткәрү планына кертелгән контроль чаралар үткәрү вакытлары җитү;

3) конкрет контрольдә торучы затларга карата контроль чаралар үткәрү турында Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең йөкләмәсе;

4) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәҗәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткәрү турында прокурор таләбе;

5) мәҗбүри таләпләрне бетерү турында Контроль орган карарын үтәү вакыты чыгу (248-ФЗ номерлы Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очракларда);

6) әгәр контроль төре турында федераль законда контроль чараларның тикшерүләр программасы нигезендә үткәрелүе билгеләнсә, тикшерү программасында күрсәтелгән вакыйгага булу.

4.4.4. Планнан тыш контроль чара прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин булса, әлеге чара мондый килешүдән соң үткәрелә.

4.5. Документар тикшерү

4.5.1. Документар тикшерү дигәндә Контроль органның урнашу урыны буенча үткәрелә торган һәм контрольдә торучы затларның оештыру-хокукый формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган документларындагы белешмәләр, шулай ук аларның эшчәнлеген тормышка ашырганда кулланыла торган һәм Контроль органның мәҗбүри таләпләрен һәм карарларын үтәү белән бәйле документлар аның предметы булып торган контроль чара аңлашыла.

4.5.2. Контроль орган карамагында булган документларда булган белешмәләрнең дөреслеге нигезле шик тудырса яки бу белешмәләр контрольдә торучы зат тарафыннан мәҗбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирмәсә, Контроль орган контрольдә торучы зат адресына документар тикшерү барышында карап тикшерү өчен кирәкле башка документларны тапшыру таләбен җибәрә.

Әлеге таләп алынганнан соң ун эш көне эчендә контрольдә торучы зат таләпләрдә күрсәтелгән документларны Контроль органга җибәрергә тиеш.

4.5.3. Документар тикшерү үткәрү вакыты ун эш көненнән дә артмаска тиеш.

Күрсәтелгән вакытка түбәндәге чорлар кертелми:

1) Контроль орган тарафыннан контрольдә торучы затка документар тикшерү барышында карап тикшерү өчен кирәкле документларны тапшыру таләбе җибәрелгән вакыттан алып таләптә күрсәтелгән документларны Контроль органга тапшырганчы кадәр чор;

2) Контроль орган контрольдә торучы затка түбәндәгеләр турында мәгълүмат җибәргәннән соңгы чор:

Контрольдә торучы зат биргән документларда хаталар һәм (яки) каршылыклар ачыклану турында;

бирелгән документлардагы белешмәләрнең Контроль органда булган документлардагы һәм (яки) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда алынган документлардагы белешмәләргә туры килмәве турында һәм күрсәтелгән аңлатмаларны Контроль органга тапшырганчы, кирәкле аңлатмаларны язма рәвештә тапшыру таләбе.

4.5.4. Документар тикшерү барышында рөхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

1) документлар соратып алу;

2) язма аңлатмалар алу;

3) экспертиза.

4.5.5. Контроль чара үткәрү барышында инспектор контрольдә торучы затка контрольдә торучы зат тарафыннан мәҗбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләүне уздыру өчен кирәкле һәм (яки) әһәмияткә ия булган документларныһәм (яисә) аларның күчермәләрен, шул исәптән фотога төшерү, аудио- һәм видеоязмалар, мәгълүмат базалары, мәгълүматлар банкы материалларын, шулай ук мәгълүмат туплагыч материалларын да тапшыру турында таләп куярга (җибәрергә) хокуклы.

Контрольдә торучы зат әлеге таләп алынганнан соң 10 эш көне эчендә соратылган документларны Контроль органга җибәрә яисә кичекмәстән язма формадагы үтенечнамә белән инспекторга, сәбәпләрен һәм контрольдә торучы зат

кирәкле документларны кайсы вакытка тапшыра алуын күрсәтеп, документларны тиешле вакытка бирү мөмкинлеге булмавы турында хәбәр итә.

Фотога төшерү, аудио- һәм видеоязма материалларынан, мәгълүмат базаларынан, мәгълүмат банкларынан, шулай ук мәгълүмат туплагычлардан файдалану логин һәм пароль рәвешендә, документар тикшерү уздыру вакытына контроль чаралар үткәрү өчен кирәк булган мәгълүматны карау һәм эзләү хокукы белән бирелә.

4.5.6. Язма аңлатмалар инспектор тарафыннан контрольдә торучы заттан яки аның вәкиленнән, шаһитлардан соратып алынырга мөмкин.

Күрсәтелгән затлар инспекторга тикшерү тәмамланганчы ике эш көненнән дә соңга калмыйча ирекле формада язма аңлатмалар бирә.

Язма аңлатмалар ирекле формада язма документ төзү юлы белән рәсмиләштерелә.

Инспектор контрольдә торучы затлар булган оешманың вазыйфаи затлары яки хезмәткәрләре, аларның вәкилләре, шаһитлар сүзләреннән үз кулы белән язма аңлатмалар төзергә хокуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар аңлатмалар белән танышалар, кирәк булганда текстны тулыландыралар, инспекторның аларның сүзләреннән дөрес язулары турында тамга ясыйлар һәм аны төзү датасын һәм урынын күрсәтеп, документка имза куялар.

4.5.7. Экспертиза Контроль орган кушуы буенча эксперт яки эксперт оешмасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Экспертиза контрольдә торучы затның (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча да, шулай ук эксперт яки эксперт оешмасы эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча да башкарылырга мөмкин.

Экспертизаны гамәлгә ашыру вакыты экспертиза төренә бәйле һәм Контроль орган белән эксперт яки эксперт оешмасы арасындагы килешү буенча һәр конкрет очрак өчен аерым билгеләнә.

Экспертиза нәтиҗәләре эксперт бәяләмәсе белән рәсмиләштерелә.

4.5.8. Актны рәсмиләштерү Контроль органның документар тикшерү узган көнне урнашкан урыны буенча башкарыла.

4.5.9. Акт контрольдә торучы затка 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясында каралган тәртиптә документар тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча җибәрелә.

4.5.10. Планнан тыш документар тикшерү прокуратура органнары белән килештермичә генә үткәрелә.

4.6. Урынга чыгып тикшерү

4.6.1. Урынга чыгып тикшерү контрольдә торучы затның (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча үткәрелә.

Урынга чыгып тикшерү дистанцион хезмәттәшлек чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеоэлемтә ярдәмендә үткәрелергә мөмкин.

4.6.2. Урынга чыгып тикшерү түбәндәгеләр мөмкин булмаган очракта үткәрелә:

1) Контроль орган карамагында булган яки ул соратып ала торган документларда һәм контрольдә торучы затның аңлатмаларында булган белешмәләрнең тулылыгын һәм дөреслеген дәлилләп булмаганда

2) урынга чыкмыйча контрольдә торучы затның эшчәнлегенең, гамәлләренең (гамәл кылмавының) һәм (яки) аның карамагындагы һәм (яки) ул файдаланучы контроль объектларының әлеге Нигезләмәнең 4.6.1 пунктындагы икенче абзацында күрсәтелгән таләпләргә туры килү-килмәвен бәяләп һәм контроль чараларның башка төре кысаларында каралган кирәкле контроль гамәлләр кылып булмый.

4.6.3. Планнан тыш урынга чыгып тикшерү бары тик прокуратура органнары белән килешү буенча гына түбәндәге нигезләр буенча үткәрелергә мөмкин:

1) контроль органда закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерү яисә зарар (зыян) китерү куркынычы турында белешмәләр булу яисә контроль объектның мәҗбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары тарафыннан расланган параметрларга туры килүе яисә контроль объектының мондый параметрлардан тайпылуы ачыклану;

2) контроль чаралар үткәрү планына кертелгән контроль чаралар үткәрү вакытлары җитү;

3) конкрет контрольдә торучы затларга карата контроль чаралар үткәрү турында Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең йөкләмәсе;

4) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәҗәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткәрү турында прокурор таләбе;

5) Контроль орган тарафыннан ачыкланган мәҗбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында карарны үтәү вакыты чыгу (248-ФЗ номерлы Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очракларда).

6) әгәр контроль төре турында федераль законда контроль чараларның тикшерүләр программасы нигезендә үткәрелүе билгеләнсә, тикшерү программасында күрсәтелгән вакыйга булу;

7) законда саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерүнең турыдан-туры янавы турында белешмәләр алганда.

4.6.4. Контроль орган урынга чыгып тикшерүне үткәрү турында карарның күчермәләрен контрольдә торучы затка тикшерү башланганчыга кадәр егерме дүрт сәгатьтән дә соңга калмыйча җибәрү юлы белән, контрольдә торучы затка урынга чыгып тикшерүне үткәрү турында хәбәр итә.

4.6.5. Инспектор урынга чыгып тикшерү уздырганда контрольдә торучы затка (аның вәкиленә) хезмәт таныклыгын, урынга чыгып тикшерү үткәрү турында карарның күчермәсен күрсәтә, шулай ук Контроль чараларның бердәм реестрындагы хисап номерын хәбәр итә.

4.6.6. Урынга чыгып тикшерүне үткәрү вакыты ун эш көненнән дә артмый.

Бер кече эшкуарлык субъектына карата урынга чыгып тикшерү барышында үзара хезмәттәшлекнең гомуми вакыты кече предприятие өчен илле сәгатьтән һәм микропредприятиеләр өчен унбиш сәгатьтән артмаска тиеш.

4.6.7. Урынга чыгып тикшерү барышында рөхсәт ителгән контроль гамәлләр

исемлеге:

1) карау;

2) сораштыру;

3) документлар соратып алу;

4) язма аңлатмалар алу;

5) экспертиза.

4.6.8. Карау инспектор тарафыннан контрольдә торучы зат һәм (яки) аның вәкиле барында, видеоязма кулланып башкарыла.

Тикшерү нәтиҗәләре буенча карау беркетмәсе төзелә.

4.6.9. Сораштыру дигәндә контрольдә торучы заттан яисә аның вәкиленнән һәм мондый мәгълүмат булган башка затлардан контрольдә торучы зат тарафыннан мәҗбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләүне уздыру өчен әһәмияткә ия булган телдән мәгълүмат алудан гыйбарәт контроль гамәл аңлашыла.

Сораштыру нәтиҗәләре үзе бәян иткән белешмәләрнең дөреслеген раслаучы сораштырыла торган зат тарафыннан имзаланган сораштыру беркетмәсендә, шулай ук алынган белешмәләр контроль чара өчен зур әһәмияткә ия булган очракта, контроль чара актында теркәлә.

4.6.10. Тикшерү, сораштыру үткәргәндә, мәҗбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланган очракта, инспектор мәҗбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү өчен фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма, дәлилләрне теркәүнең башка алымнарын кулланырга хокуклы.

Фотога төшерү ярдәмендә мәҗбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү мәҗбүри таләпләрне бозу очракларының һәркайсының икедән дә ким булмаган фоторәсемен ясау белән башкарыла.

Фотога төшерү һәм видеоязмаларны мәҗбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү өчен куллану дәүләт серен саклау турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

4.6.11. Контрольдә торучы зат тарафыннан таләп ителә торган документларны, язма аңлатмаларны тапшыру, экспертиза үткәрү әлеге Нигезләмәнең 4.5.5, 4.5.6 һәм 4.5.7 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.6.12. Урынга чыгып тикшерү тәмамланганнан соң инспектор урынга чыгып тикшерү акты төзи.

Фотога төшерү, аудио-һәм видеоязма үткәрү турында мәгълүмат тикшерү актында чагылдырыла.

Актны дистанцион хезмәттәшлек чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеоэлемтә аша урынга чыгып тикшерү үткәргән очракта, Нигезләмәнең әлеге пунктындагы икенче абзацында билгеләнгән нигезләмә кулланылмый.

4.6.13. Урынга чыгып тикшерүне үткәрү, контрольдә торучы затның урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча булмавы сәбәпле, яисә контрольдә торучы зат эшчәнлегенең фактта башкарылмавы сәбәпле, яисә контрольдә торучы затның урынга чыгып тикшерүне үткәрүгә яисә тәмамлауга мөмкинлек бирмәвенә китергән башка гамәлләре (гамәл кылмавы) белән сәбәпле, урынга чыгып тикшерү уздыру мөмкинлеге булмаса, инспектор сәбәпләрен күрсәтеп, урынга чыгып тикшерү уздыру мөмкинлеге булмау турында акт төзи һәм контрольдә торучы затка 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясындагы 4 һәм 5 өлешләрендә каралган тәртиптә

контроль чаралар үткәрү мөмкинлеге булмау турында хәбәр итә.

Бу очракта инспектор урынга чыгып тикшерүне үткәргәнчегә кадәр теләсә кайсы вакытта, әлеге чор кысаларында контроль гамәлләр кылырга хокуклы.

4.6.14. Контрольдә торучы затлар булган шәхси эшкуар, граждан контроль Контроль органга түбәндәге очракларда контроль чаралар үткәргәндә катнаша алмавы турында мәгълүмат бирергә хокуклы:

1) вакытлыча эшкә сәләтсезлек;

2) судлар, хокук саклау органнары, хәрби комиссариатлар чакыруы (хәбәрнамәләре, повесткалары) буенча килү зарурлыгы;

3) Россия Федерациясе Җинаять-процессуаль кодексы нигезендә контроль чаралар үткәргәндә булу мөмкинлеген юкка чыгара торган чикләү чараларын сайлау;

4) хезмәт командировкасында булу.

Мәгълүмат кергәндә контроль чаралар үткәрү Контроль орган тарафыннан шәхси эшкуарның һәм гражданның әлеге мөрәҗәгатенә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәкле вакытка күчерелә.

4.7. Инспекция визиты, рейд тикшерүе

4.7.1. Инспекция визиты контрольдә торучы затның (аның филиалларының, вәкиллекләренең, аерымланган структур бүлекчәләренең) яки контроль объектының урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча үткәрелә.

Инспекция визиты контрольдә торучы затка һәм җитештерү объекты милекчесенә алдан хәбәр итмичә үткәрелә.

Контрольдә торучы затлар яки аларның вәкилләре инспекторның биналарга, корылмаларга, бүлмәләргә тоткарлыксыз керә алуын тәэмин итәргә тиеш.

Инспекция визитын үткәрү вакыты бер урында яки бер җитештерү объектында (территориядә) бер эш көненнән дә артмаска тиеш.

4.7.2. Инспекция визиты барышында рөхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

а) карау;

б) сораштыру;

в) язма аңлатмалар алу;

г) мәҗбүри таләпләр нигезендә контрольдә торучы затның (аның филиалларының, вәкиллекләренең, аерымланган структур бүлекчәләренең) яки контроль объектының урнашу (эшчәнлек алып бару) урынында булырга тиешле документларны соратып алу.

Инспекция визитын дистанцион хезмәттәшлек чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеоэлемтә аша үткәрергә рөхсәт ителә.

4.7.3. Планнан тыш инспекция визиты бары тик прокуратура органнары белән килешү буенча гына түбәндәге нигезләр буенча үткәрелергә мөмкин:

1) контроль органда закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерү яисә зарар (зыян) китерү куркынычы турында белешмәләр булу яисә контроль объектның мәҗбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары тарафыннан расланган параметрларга туры килүе яисә контроль объектының мондый параметрлардан тайпылуы ачыклану;

2) контроль чаралар үткәрү планына кертелгән контроль чаралар үткәрү вакытлары җитү;

3) конкрет контрольдә торучы затларга карата контроль чаралар үткәрү турында Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең йөкләмәсе;

4) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәҗәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткәрү турында прокурор таләбе;

5) Контроль орган тарафыннан ачыкланган мәҗбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында карарны үтәү вакыты чыгу (248-ФЗ номерлы Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очракларда).

6)) әгәр контроль төре турында федераль законда контроль чараларның тикшерүләр программасы нигезендә үткәрелүе билгеләнсә, тикшерү программасында күрсәтелгән вакыйга булу;

7) законда саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерүнең турыдан-туры янавы турында белешмәләр алганда.

4.7.4. Рейд тикшерүе җитештерү объектына ия булу, аннан файдалану яки аның белән идарә итүче контрольдә торучы затларның теләсә кайсы санына карата үткәрелә.

Рейд тикшерүе вакытында бер контрольдә торучы зат белән үзара хезмәттәшлек итү вакыты бер эш көненнән дә артмаска тиеш.

4.7.5. Рейд тикшерүе барышында рөхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

а) карау;

б) сораштыру;

в) язма аңлатмалар алу;

г) документлар соратып алу;

д) экспертиза.

4.7.6. Җитештерү объектларына ия булган, алардан файдалана яки алар белән идарә итә торган контрольдә торучы затлар рейд барышында инспекторларның рейд тикшерүе үткәрү турында карарда күрсәтелгән җитештерү объектларына, шулай ук барлык биналарга (торак биналардан тыш) тоткарлыксыз керә алуын тәэмин итәргә тиеш.

4.7.7. Рейд барышында мәҗбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланган очракта, инспектор рейд тикшерүе үткән урында, мәҗбүри таләпләрне бозган һәр контрольдә торучы затка карата контроль чарасының актын төзи.

4.7.8. Рейд тикшерүе бары тик прокуратура органнары белән килештереп, аны 248-ФЗ номерлы Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенең 3-5 пунктлары һәм 66 статьясындагы 12 өлеше нигезендә үткәрү очракларыннан тыш, үткәрелергә мөмкин.

4.7.9. Әлеге Нигезләмәнең 4.7.2 һәм 4.7.5 пунктларында каралган контроль гамәлләр әлеге Нигезләмәнең 4.5.5-4.5.7, 4.6.8-4.6.10 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.8. Мәҗбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (куркынычсызлык мониторингы)

4.8.1. Контроль орган мәҗбүри таләпләрнең үтәлешен күзәткәндә (куркынычсызлык мониторингында) Контроль органда булган контроль объектлары турында мәгълүматларны, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында кергән, шулай ук мәҗбүри таләпләрне үтәү кысаларында контрольдә торучы затлар тарафыннан тапшырылган мәгълүматларны, шулай ук «Интернет» челтәреннән мәгълүматларны, башка һәркем файдалана алырлык мәгълүматларны, шулай ук фото һәм кино төшерү, видеоязма функцияләренә ия булган хокук бозуларны теркәүнең автоматик режимында эшләүче техник чараларын кулланып алынган мәгълүматларны җыюны, анализлауны башкара.

4.8.2. Әгәр мәҗбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (куркынычсызлык мониторингы) барышында закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерү яки зарар (зыян) китерү куркынычы барлыкка килү фактлары, мәҗбүри таләпләрне бозулар турында, мәҗбүри таләпләрне бозулар әзерләнү яисә мәҗбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр ачыкланса, Контроль орган тарафыннан планнан тыш контроль чара үткәрү турында түбәндәге карарлар кабул ителергә мөмкин:

закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерү яисә зарар (зыян) китерү куркынычы янау турында белешмәләрнең дөреслеге раслаганда яисә контрольдә торучы затның аларның туры килүе яки алардан тайпылуы, мәҗбүри таләпләрне бозу куркынычының расланган индикаторлары нигезендә контроль чара үткәрү өчен нигез булып торган эшчәнлек параметрлары билгеләнгәндә - контроль чара үткәрү турында дәлилләнгән күрсәтмә;

закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерү яисә зарар (зыян) китерү куркынычы турында белешмәләрнең дөреслеге расланмаганда, шулай ук контрольдә торучы затның аларның туры килүе яки алардан тайпылуы, мәҗбүри таләпләрне бозу куркынычының расланган индикаторлары нигезендә контроль чара үткәрү өчен нигез булып торган эшчәнлек параметрларын билгеләп булмаганда - мәҗбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтүне җибәрү турында дәлилләнгән күрсәтмә;

гражданның шәхесен, оешма вәкиленең вәкаләтләрен раслау мөмкин булмаса, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерү яки зарар (зыян) китерү куркынычы турында белешмәләрнең дөрес булмавы ачыкланганда - контроль чара үткәрү өчен нигез булмау турында дәлилләнгән күрсәтмә.

2) кисәтү игълан итү турында карар;

3) 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 3 өлеше нигезендә. контроль төре турында Федераль законда, контроль төре турында Россия Федерациясе субъекты законында беркетелгән карар.

4.9. Урынга чыгып тикшерү

4.9.1. Урынга чыгып тикшерү контрольдә торучы затлар тарафыннан мәҗбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү максатларында үткәрелә.

4.9.2. Урынга чыгып тикшерү оешманың (аның филиалларының, вәкиллекләренең, аерым структур бүлекчәләрнең) урнашкан (эшчәнлек алып бару),

гражданның эшчәнлек алып бару урыны, контроль объектының урнашу урыны буенча үткәрелергә мөмкин, шул ук вакытта контрольдә торучы зат белән хезмәттәшлек итү рөхсәт ителми.

Җитештерү объектларында һәркем уза алырлык (чикләнмәгән күләмдә затлар булу өчен ачык) җитештерү объектларында карау (осмотр)[15] уздырылырга мөмкин.

4.9.3. Урынга чыгып тикшерү контрольдә торучы затка мәгълүмат бирмичә үткәрелә.

Бер объектны (бер-берсенә якын урнашкан берничә объектны) урынга чыгып тикшерү уздыру вакыты бер эш көненнән дә артмаска тиеш.

4.9.4. Урынга чыгып тикшерү нәтиҗәләре буенча әлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктының 1 һәм 2 пунктчаларында каралган карарлар кабул ителә алмый.

5. Судка кадәр шикаять бирү

5.1. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда шикаятьләрне судка кадәр бирү тәртибе кулланылмый.

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы территориясендә автомобиль транспортында һәм юл хуҗалыгында муниципаль контроль турында нигезләмәгә
1 нче кушымта

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль район башкарма комитетының Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы территориясендә автомобиль транспортында һәм юл хуҗалыгында муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлары исемлеге

1. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Башкарма комитетының инфраструктура үсеше бүлеге баш белгече

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы территориясендә автомобиль транспортында һәм юл хуҗалыгында муниципаль контроль турында нигезләмәгә
2 нче кушымта

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы территориясендә автомобиль транспортында һәм юл хуҗалыгында муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын куркыныч категорияләренә кертү критерийлары

т/б №	Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы территориясендә автомобиль транспорты һәм юл хуҗалыгы өлкәсендә муниципаль контроль объектлары	Куркыныч категориясе
1	Юридик зат яисә шәхси эшкуар эшчәнлеген куркыныч категориясенә кертү турында карар кабул ителгән көнгә соңгы өч ел дәвамында законлы көченә кергән автомобиль транспортында һәм юл хуҗалыгында эшчәнлек алып барганда контрольдә торучы затлар тарафыннан үтәлергә тиешле мәҗбүри таләпләрне үтәү белән бәйле административ хокук бозу кылган өчен юридик затка, аның вазыйфаи затларына яки шәхси эшкуарга административ җәза билгеләү турында карар булган очракта, юридик затлар, шәхси эшкуарлар	Шактый зур дәрәҗәдәге куркыныч
2	Юридик зат яисә шәхси эшкуар эшчәнлеген куркыныч категориясенә кертү турында карар кабул ителгән көнгә соңгы өч ел дәвамында автомобиль транспортында һәм юл хуҗалыгында эшчәнлек алып барганда контрольдә торучы затлар тарафыннан үтәлергә тиешле мәҗбүри таләпләрне буенча бирелгән карар белән билгеләнгән вакытка үтәмәү факты булганда, юридик затлар, шәхси эшкуарлар	Урта дәрәҗәдәге куркыныч
3	Автомобиль транспортында һәм юл хуҗалыгында эшчәнлек алып барганда контрольдә торучы затлар тарафыннан үтәлергә тиешле мәҗбүри таләпләрне үтәмәгән өчен ачыкланган хокук бозулар факты буенча планлы яки планнан тыш тикшерү нәтиҗәләре буенча бирелгән юридик зат яисә шәхси эшкуар эшчәнлеген куркыныч категориясенә кертү турында карар кабул ителгән көнгә соңгы биш ел дәвамында булганда, юридик затлар, шәхси эшкуарлар	Җиңелчә дәрәҗәдәге куркыныч
4	Юридик затлар һәм шәхси эшкуарлар эшчәнлеген куркыныч категориясенә кертү критерийларының 1, 2 һәм 3 пунктларында күрсәтелгән шартлар булмаганда, юридик затлар, шәхси эшкуарлар һәм физик затлар	Түбән дәрәҗәдәге куркыныч

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Советының 24.05.2022
117 номерлы карары белән
расланган

Автомобиль транспортында һәм юл хуҗалыгында муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы территориясендә тикшерелә торган мәҗбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге

Индикатор исеме	**Сайланган параметрның нормаль торышы (бәяләү критерийлары), үлчәү берәмлеге (булганда)**	**Куркыныч индикаторы күрсәткече**
Индикатор исеме 1	5-10, данә	< 5данә яисә > 10 данә
Индикатор исеме 2	юк	әйе
Индикатор исеме 3	Федераль закон нигезендә билгеләнә	нормаль параметрларны 10%тан артык киметү яки арттыру

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Советының 24.05.2022
117 номерлы карары белән
расланган

Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы территориясендә автомобиль транспортында һәм юл хуҗалыгында муниципаль контроль өчен индикатив күрсәткечләр

1.Төп күрсәткечләр һәм аларның максатчан күрсәткечләре:

Мәҗбүри таләпләрне бозулар арасыннан бетерелгән бозулар өлеше - 70%.

Чираттагы календарь елына планлы контроль чаралар үткәрү планын үтәү проценты -100%.

Контроль орган һәм (яки) аның вазыйфаи затының контроль чаралар үткәргәндә гамәлләр кылуына (гамәл кылмавына) нигезләнгән шикаятьләрнең проценты - 0%.

Контроль чараларның бетерелгән нәтиҗәләренең проценты - 0%.

Административ йогынты чаралары күрелмәгән нәтиҗәле контроль чаралар проценты - 5%.

Контроль орган материаллары буенча административ җәза билгеләү турында чыгарылган суд карарлары проценты - 95%.

2. Индикатив күрсәткечләр:

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы территориясендә автомобиль транспортында һәм юл хуҗалыгында муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда түбәндәге индикатив күрсәткечләр билгеләнә:

үткәрелгән планлы контроль чаралар саны;

үткәрелгән планнан тыш контроль чаралар саны;

контроль чара актына карата кергән кире кагулар саны;

бетерелгән мәҗбүри таләпләрне бозулар саны.